

BIBLIOGRAFIJA GEODETSKEGA LISTA IN OSEBNI RAČUNALNIK

mag. Miljenko Lapaine

Geodetska fakulteta Univerze, Zagreb, Hrvatska

mag. Miroslava Lapaine

Nikola Tesla, Zagreb, Hrvatska

prof.dr. Nedjeljko Frančula

Geodetska fakulteta Univerze, Zagreb, Hrvatska

Prispelo za objavo: 22.7.1994

Izvleček

Prispevek opisuje bibliografska orodja, sestavljena iz programov in datotek. Oblikovana so tako, da lahko uporabnik na dostopen način poišče in najde vse bibliografske podatke Geodetskega lista z uporabo osebnega računalnika.

Ključne besede: Geodetski dan, Geodetski list, bibliografija, osebni računalnik, Radenci, 1994

Abstract

This paper describes bibliographic tools consisting of a programme and databases designed in such a manner a user may search and retrieve through Geodetski list bibliographic data quickly and easily by using a PC.

Keywords: bibliography, Geodetic workshop, Geodetski list, personal computer, Radenci, 1994

UVOD

Vsak teden objavlja tisoče naših kolegov svoja predhodna poročila, odkritja in teorije v znanstvenem in strokovnem časopisju po celem svetu. Naše delo je pogosto odvisno od del in odkritij drugih. Da bodo objavljena poročila kar najbolje uporabljena, potrebujemo hiter in zanesljiv dostop do velikega števila znanstvenih časopisov.

PRIMERI BIBLIOGRAFSKEGA ORODJA

Institute for Scientific Information

Ena od možnosti takega dostopa je npr. uporaba bibliografskega orodja „Current Contents“ ameriške firme Institute for Scientific Information. „Current Contents“ reproducira tabele vsebin iz vodilnih svetovnih znanstvenih časopisov. Poleg tega tudi vključuje naslove avtorjev in založnikov, povzetki so v angleškem jeziku, možno pa je tudi naročanje celotnega besedila določenega prispevka itd. Pri izbiri bibliografske baze podatkov je pomembno vedeti, kako so bili izbrani časopisi,

ki jih baza vsebuje. Nekateri založniki imajo le določene vrste časopisov, medtem ko drugi vključujejo samo najbolj iskane časopise. Izkušen tim specialistov inštituta pozorno izbira časopise na podlagi njihovega pomena na lastnem področju in njihovega vpliva na svet informacij. Čeprav pokriva „Current Contents“ tudi področje znanosti o Zemlji (Earth Science), nismo v tej bazi podatkov našli niti enega geodetskega časopisa. Po drugi strani so za nas zanimivi tudi različni načini pridobivanja informacij, ki jih „Current Contents“ ponuja uporabniku: publikacije, diskete za iskanje na lastnem osebнем računalniku ter inačico, ki na disketah vključuje izbiro prispevkov. Ne glede na izbran format lahko uporabnik dobi celovite bibliografske podatke o vsakem izlistanem prispevku, vključno s polnim naslovom članka, izvirnim naslovom časopisa, številkami letnikov in zvezkov ter z naslovi avtorjev in založnikov. Ravno tako je možno dobiti tudi natančne informacije o komentarjih, recenzijah knjig in pismih uredništvu.

Za raziskovalce, ki jim je bolj pri srcu iskanje s pomočjo lastnega računalnika, ponuja inštitut „Current contents“ na disketah. Večstranska baza podatkov na disketah velikosti 3,5" ali 5,25" omogoča enako aktualno in obsežno obveščanje kot tiskana izdaja, vendar z dodatno močjo in fleksibilnostjo visoko izpopolnjenega in za uporabnika prijaznega (user-friendly) softvera za iskanje in najdbo.

Longman in British Library

Current Research in Britian (CRIB) izdajata Longman in the British Library. To je enoten vseobsegajoči vir podatkov o raziskovalnih projektih v Veliki Britaniji. Pokriva celoten razpon predmetov humanističnih in tehničkih znanosti s sodobnimi detajli za okrog 60 000 projektov. CRIB ponuja najhitrejšo pot za pridobivanje informacij o vseh raziskovalnih aktivnostih na univerzah, kolidžih in drugih institucijah v Veliki Britaniji, vsebinsko od aeronavtike do zoologije. CRIB je razdeljen po področjih na štiri dele: fiziko, biologijo, družbene in humanistične znanosti. Vsak del vsebuje vrsto natančnosti indeksov, ki uporabnika vodijo do cilja:

- ☐ indeks imen institucij
- ☐ indeks imen raziskovalcev
- ☐ indeks pojmov
- ☐ indeks specialnih projektov.

CRIB se posreduje uporabnikom na CD-ROM-u ob ustreznem softveru za hitro in učinkovito iskanje. Uporabnik mora zato imeti IBM ali kompatibilen osebni računalnik s pomnilnikom 640 KB, DOS 3.0 ali višji, majhen trdi disk in čitalec CD-ROM-ov. Poleg tega opisanega CRIB-a ponuja Longman tudi nekaj drugih izdelkov na CD-ROM-u, kot npr. Microinfo World Research Database, Research Centres Database, Who's Who in Science Database.

Narodna in univerzitetna knjižnica v Zagrebu

Narodna in univerzitetna knjižnica v Zagrebu je pred kratkim predstavila prva dva hrvaška CD-ROM-a z bibliografskimi podatki o hrvaškem tisku in hrvaških risbah. CD-ROM Hrvaški tisk vsebuje podatke o knjigah, serijskih publikacijah, člankih iz časopisov in zbornikov ter o člankih iz dnevnega tiska na temo „Vojna na

Hrvaškem“. Softver, ki je predviden za iskanje v podatkovnih bazah, je izdelan v dveh inačicah za delo v okolju DOS in Windows na osebem računalniku.

BIBLIOGRAFIJA GEODETSKEGA LISTA

Leta 1991 je izšla v izdaji Geodetskega lista Bibliografija Geodetskega lista 1947-1990, ki so jo pripravili N. Frančula, M. Božičnik, N. Vučetić in S. Petrović. Glede na razvoj informatike ter na čedalje večjo razširjenost osebnih računalnikov je uporabnikom omogočen dostop do Bibliografije Geodetskega lista prek njihovih računalnikov.

Pred približno šestimi meseci smo začeli z izdelavo ustrezne aplikacije za pregledovanje bibliografije s pomočjo osebnega računalnika. Sprejet je bil sklep o izdelavi bibliografskega orodja, ki bo delovalo pod operacijskim sistemom DOS, pozneje bo morda izdelana inačica za okolje Windows. V tem smislu sta bili kreirani dve datoteki: GEOLIST.DBF in PODRUCJA.DBF. Datoteka GEOLIST vsebuje šifre posameznih področij geodezije, okenca za avtorje s priimkom in imenom, naslovom prispevka, letnicami objave ter stranmi. Datoteka PODRUCJA vsebuje šifre področij in njihove ustrezne pomeni. Program GEOLIST.EXE tvori skupaj z datotekama GEOLIST in PODRUCJA celoto ter predstavlja bibliografijo Geodetskega lista za uporabo na osebem računalniku. Program se poganja z GL, v vsakem trenutku pa se lahko tudi zapusti s pritiskom na tipko ESC. Program je interaktiven ter niso potrebna posebna navodila za delo. Omogočeno je pregledovanje bibliografije Geodetskega lista po področjih stroke, letnici objave, imenu avtorja, naslovu ali delnem poznavanju podatkov o prispevku, kot je npr. del imena avtorja ali del naslova.

Delitev geodezije na posamezna področja oziroma discipline je v glavnem prevzeta iz tiskane bibliografije (Frančula et al. 1991), kljub temu pa sta dodani dve novi celoti: Polemike in Popravki, dva naslova pa sta dopolnjena, tako da je ob Satelitski geodeziji GPS, ob Informacijskih sistemih pa – GIS. Uporabnik torej lahko izbira med prispevki iz naslednjih področij:

GEODETSKE METODE MERJENJA

Splošno

Merjenje dolžin

Merjenje kotov

OBDELAVA REZULTATOV MERITEV

Grafične metode

Obdelava podatkov s pomočjo elektronskih računalnikov

Geodetski računi

TEORIJA NAPAK IN IZRAČUN IZRAVNAVE

Teorija napak

Račun izravnave (po metodi najmanjših kvadratov)

Druge metode izravnave

MATEMATIČNO-FIZIKALNA IN VIŠJA GEODEZIJA

Teorija oblike Zemlje

Geodetska astronomija

Geodetska geofizika in gravimetrija

Satelitska geodezija, GPS

Trigonometrične mreže

Geometrični nivelman

Trigonometrični nivelman

PRAKTIČNA GEODEZIJA

Poligonometrija

Izmera in kartiranje

INŽENIRSKA GEODEZIJA

Splošno

Določanje premikov in deformacij

Zakoličbe in trasiranje

GEODETSKI INSTRUMENTI IN NAPRAVE, RAČUNSKI PRIPOMOČKI IN DRUGA OPREMA

Geodetski instrumenti in naprave

Računski pripomočki

Druga oprema

FOTOGRAMetriJA IN DALJINSKO ZAZNAVANJE

Splošno

Aerofotogrametrija

Terestična fotogrametrija

Daljinsko zaznavanje

KARTOGRAFIJA

Splošna kartografija

Projekcije

Topografska in tematska kartografija

Kartografska reprodukcija

INFORMACIJSKI SISTEMI, GIS

KATASTER

AGRARNE OPERACIJE

PROSTORSKO PLANIRANJE

IZOBRAŽEVANJE

ZGODOVINA

POROČILA

Splošno

Poročila iz Zveze GIG-a, DIT ipd.

Jubileji, obletnice, priznanja, nagrade

Kongresi, znanstvena srečanja, posvetovanja in tečaji

Zakoni, pravilniki, navodila in normativi

Obvestila uredništva

Novice iz šolstva

Novice iz delovnih organizacij

Novice iz ministrstev in geodetskih uprav

Magistrske naloge, doktorske disertacije in habilitacije

Instrumenti

IN MEMORIAM

TERMINOLOGIJA

PREDSTAVITVE KNJIG IN ČASOPISOV

Predstavitve domačih knjig

Predstavitve tujih knjig

Predstavitve domačih časopisov

Predstavitve tujih časopisov

Splošno

Predstavitve kart in atlasov

Predstavitve člankov

SPLOŠNI IN ORGANIZACIJSKI PROBLEMI

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

PREVODI IZ TUJE LITERATURE IN ČASOPISOV

POLEMIKE

POPRAVKI

Glede na tiskano Bibliografijo iz leta 1991 je nova računalniška bibliografija dopolnjena z vsemi članki, objavljeni v Geodetskem listu do konca leta 1993. Načrtujemo obnavljanje datoteke po vsaki novi številki. Seveda programa ni treba ob tem spreminjati. Pri iskanju objavljenih prispevkov določenega avtorja je treba vpisati njegovo ime in priimek. Ob tem pa je pomembno pri imenu in priimku napisati prvo

črko z veliko začetnico, druge črke pa naj bodo male. Pri oblikovanju bibliografskega orodja se je izkazalo, da obstaja tudi članek z maksimalnim številom 11 soavtorjev!

Ob zaključku želim povedati še nekaj o lastnostih pregledovanja bibliografske podatkovne baze Geodetskega lista:

- ☐ ob izlistanju na zaslon monitorja so se izognili avtomatičnemu deljenju besed na koncu vrstice, kar je bilo vedno nepravilno,
- ☐ ob koncu pregledovanja podatkovne baze se na zaslonu pojavi poročilo o skupnem številu najdenih člankov,
- ☐ na uporabnikovo željo se lahko izpis rezultatov vnese tudi v datoteko na disku ali na disketi. Izpis v tako datoteko je po formatu analogen ustreznemu zapisu v tiskani Bibliografiji Geodetskega lista, vendar pa brez prisilnega preloma na vrstice, da bi se lahko brez težav opravila nadaljnja obdelava s pomočjo izbranega programa za obdelavo besedila,
- ☐ velikost programa obsega skupaj z datotekami približno 2,6 MB, kar se lahko v komprimirani obliki spravi na eno disketo.

Kot primer navajamo rezultat pregleda bibliografije Geodetskega lista na osebнем računalniku s priimkom avtorja „Lipej“:

„Lipej Božena: Registar področja teritorialnih jedinica i evidencija kućnih brojeva – stanje i razvoj, 1988, 117-129.

pronađeno: 1 naslova“

Literatura:

Frančula, N. et al., 1991, Bibliografija Geodetskog lista 1947-1990.

Institute for Scientific information, Current Contents.

Longman Information & Reference, The World of Science and Technology.

(prevod iz hrvaščine: prof. Zlatica Marok)

Recenzija: mag. Boris Bregant

Marijana Vugrin